

Izhaja vsako prvo
in tretjo soboto v
mesecu. Stane na
leto 6 K, na pol
leta 3 K. Posam-
ezni listi po
30 vin.

JEŽ

Naročnina naj se
pošilja upravni-
štvu. Rokopisi pa
uredništvu, JEŽ
v Ljubljani. Inse-
rati se računajo
po dogovoru.

List 17. - V Ljubljani, dne 7. avgusta 1909. - Leto VII.

Priprosto.

Bogatin (snubcu lekhoživcu): „Odkritosrčno rečeno; to mi ne ugaja, da imate dolgove!“

Lekhoživec: „Saj jih lahko poplačate; potem jih pa ne bom imel več!“

SLOVENC! SLOVENKE!

Ne kupujte pri Nemcih

ptičjega mleka!

Sumljivo.

Stara devica (v gostilni): „Ali je vaše rudeče vino pristno?“

Krčmar: „Tako pristno, kakor rudečica vašega lica, gospodična!“

Stara devica: „Tako! . . . Pa mi prinesite raje čašo piva!“

Čudno.

Lovec (ki je zajca obstrelil): „To je res čudno: če gonjača obstrelim, pride takoj k meni; če pa obstrelim zajca mi jo pa popiha!“

Med služkinjami.

„ . . . in te fine svilnate nogavice, kakoršne ima naša gospa, bi ti videla! To ti povem, izpočetka si jih še obleči nisem upala!“

Aha!

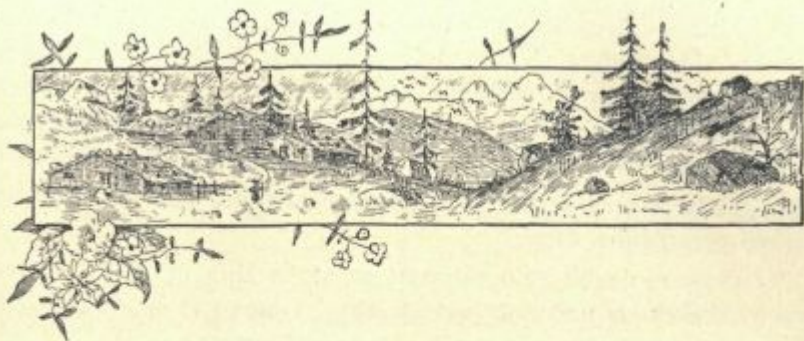
Gospodinja (kuharici): „Že zopet nov klobuk! Zato je bilo pretekli teden na trgu vse tako drago!“

Prorok.

Fotograf (svojemu pomočniku, ko je fotografiral novoporočenca): „Pri teh bova morala pa že gledati, da hitro izgotoviva podobe; ker ta dva ne ostaneta dolgo skupaj!“

Presenečenje.

Pesnik (ki je prejel prvi honorar za svojo pesem): „No, ta je pa lepa! Svojim prijateljem sem obljubil plačati pet butiljk šampanjca, ko prejmem prvi honorar; zdaj sem pa prejel toliko, da bo komaj za kozarec limonade!“

KITA.

Počasi je stopala po I. ulici — smehljaje, dobrovoljno, dasi se je ravnokar s svojim šefom sprla do dobra.

Malo trpke so bile njene besede nasproti šefu, toda kaj. To je vseeno. Nataknila si je naglo svoj novi klobuk ter odhitela iz pisarne. Mogoče, da ji bo šef zaradi tega službo odpovedal, pa nič zato, dobila bo lahko še boljšo, kakor je njena sedanja.

Obstala je pred neko izlogo ter se opazovala v steklu.

Ni bila napačna. Vitka sicer toda precej polna. Tudi obraz, dasi ne posebno lep, bil je vendar prikupljiv.

Najlepše na njej so bile pač lase — lase — žarečerudeče in ta obilica! Skoro da malo prevelike za njeno malo glavico.

Kadar ji je kdo laskal zaradi lepih las, nasmehnila se je samo ter pokazala vrsto malo neredno zraščenih zob.

Ko se je okrenila pred izlogo, pozdravil jo je nek poleg nje stoječi gospod vljudno. Poznala ga sicer ni, pa saj ni treba vsakega poznati — vsekako se namerava gospod z njo seznaniti in to je dovolj vzroka, da se mu tudi ona vljudno odzove.

Videti je bilo, da je iz boljših krogov kje z dežele, kajti obraz mu je bil zagorel. Obleka njegova, sicer elegantna, vendar ne najnovejšega kroja.

Razumljivo — po pozdravu je izustil par laskavih besed o njenih laseh, ki jih je že zdaleka opazil. — „Ko bi hotela večer z njim preživeti?“ Zakaj ne! Doma skromna večerja v borno opremljeni sobici; tu pa se ji nudi razkošje. Zakaj torej ne!?

Ko je Lina ponudbo vsprejela, zardel je gospod še bolj.

Lina je zlasti zimske vrtove, kakršnih je po velikih mestih dovolj, silno ljubila. Različnost vspeveda jo je mikala. Tu se je plesalo v razkošnih kostumih, nastopali so najboljši umetniki, videle so se žive podobe, kinematograf, zlasti pa so jo zanimale razne dame s svojimi prijatelji, ki so se shajali tu na večer.

Sedla sta na teraso med tropične rastline, med katerimi so brlele raznobojne žarnice.

Gospod je bil zelo prijazen in postrežljiv in še ne preveč vsiljiv, kakor so navadno taki kavalirji. Gotovo je moral biti zelo bogat. Poročni prstan je nosil seveda v žepu.

Lina je vesela ploskala ob sklepu vsake točke, bila je veselja kar razposajena.

Samo po eni točki obležale so ji roke v naročju in jezila se je. Mala šansonetka, ki je nastopila, je bila prej njena tovarišica — Ivanka Zgaga — zdaj si je nadela ime Jeane. Nedvojno so vsi dijamanti, ki se ji bleste okoli vratu, pristni in njeni častilci silno imoviti, morda ima celo lastno ekvipažo na razpolago. — Tako ona — Lina — gotovo ne bo nikdar dospela — ali morda vender?

Vse veselje je je pri teh mislih minilo.

Prav nič ni ugovarjala, ko je spremljevalec predlagal, da zapustita zabavišče davno pred zaključkom programa.

Šla sta v hotel „Monopol“.

V hotelu je bil nje spremljevalec že znan, kakor se je videlo. Prihitelemu prvemu natakarku je javil svoje ukaze.

„Tako, gospod baron, v najkrajšem času bo vse urejeno.“

Toraj pravi baron je nje spremljevalec, zato taka vljudnost natakarkov, ki so frčali okoli njega kakor preplašene lastavice.

Kako ukusno in razkošno je bila prirejena večerja v prijazni sobici.

Čudne misli so ji rojile po glavi: Odlični gospod je klečal pred njo — morda jo vzame celo s seboj na potovanje v solnčno Italijo, poklanja ji dragocene darove — krasne obleke — dijamante — zakaj ne? Vse je mogoče na svetu.

Kaj je ona res samo za to na svetu, da bi vse svoje življenje prečepela sključena za pisalno mizo pod strogim nadzorstvom robatega šefa? Ona, ki ima tako nežne ročice in se zna vesti kakor princezinja!

Kako zaljubljeno jo opazuje spremljevalec.

Njegovi pogledi so begali po njenem vitkem telesu in na-
posled jo je prijel za roko ter ji jo poljubil.

Peneči šampanjec začel je kazati svoj vpljiv.

Gospod je bil zelo ljubezniv družabnik. Pripovedoval ji je
o svojih velikih posestvih, o svojih konjih in psih, o svojih za-
bavnih potovanjih in drugem razkošju.

Naenkrat je začel hvaliti nje lase in se igrati z njenimi
kodri. „Krasne lase!“ vskliknil je navdušeno. „Meni sicer ni za
poetske budalosti — toda lepe lase — lepe lase me navdušijo.
Želel bi videti vaše lase razčesane; gotovo segajo do tal?“

„Moja pokojna nevesta“ in neka tiha žalost mu je odsevala
v očeh — „moja pokojna nevesta je imela tudi take lase, in ko
sem vas danes zagledal —“

— — — Tudi v njenih očeh je začela plamteti ljubezen in
v njeni glavici so se porajale najčudovitejše, najneverjetnejše misli.

* * *

Ko se je naslednje jutro zbudila v svoji ozki postelji, čutila
je, kakor da je našla svojo srečo. Izborno se je sinoči zabavala
— in tako se bo zabavala večer za večerom.

Naposled — da naposled — kaj se je že zgodilo? V koči
jo je spremljal domov in medpotjo sta se še veliko smejala. Ob-
ljuboval ji je mnogo, mnogo — —.

Oj — kako je izmučena — kako silno je izmučena! In v
sladkih upih na boljše čase obrnila se je v postelji ter zopet
zaspala.

* * *

Proti poldnevu je nekdo potrkal na vrata. Postrežček. Pri-
nesel je zavojček, fino s svilnatim trakom povezan in zapečaten.
Srce ji je v sreči zatrepetal.

Prvo darilo!

Najbrže kaka dragocena zapestnica, uhani, dijamanti.

— — — S tresočimi rokami odvezala je trak, nato dišeč
ovoj.

— — — Toda, kaj je to?

Strah in groza!

Tu pred njo leži kras njene glave, nje ponos in veselje —
— nje žarečrdeča kita!

Oj, ko bi bila vsaj pristne barve! — Poleg kite je ležala njegova vizitka:

„Vračam vam pri meni pozabljeno.“

Prav nič družega in prav nič družega ni nikdar več čula o njem.

Pod Rožnikom.

Gost: „Desetkrat sem že naročil kavo, pa je še zdaj niste prinesli!“

Natakarica: „Takoj!“ (Čez kakih deset minut mu prinese deset porcij kave): „Tu, desetkrat kava!“

Tolažba.

Natakar: „Želite morda piščanca na večerjo?“

Gost: „Hvala; zdravnik mi je prepovedal jesti meso!“

Natakar: „A tako! Potem ga pa že smete naročiti; saj ni nič mesa na njem!“

Narobe svet.

Gospa (kuharici, ko je ta silno kašljala): „Micka, ako vas vpraša moj mož, kdo je tako kašljal, recite mu, da jaz! Razumete?“

Kuharica: „Kakor ukažete; saj na svetu je itak vse narobe: jaz moram kašljati, vi pojdete pa v kopališče!“

Logično.

Gospod (beraču): „Ali se ne sramujete, da hodite tako strgani okoli. Šli bi raje delat!“

Berač: „Pri delu bi pa še bolj obleko strgal!“

Rešena servijeta.

Krčmarica (gostu, ki si je vsled svoje nerodnosti z juho polil obleko): „To je še dobro, da si še niste oprtali servijete, sicer bi bila zdaj tudi servijeta pomaščena!“

ZVONIMIR MASLE:

NEIZPETA PESEM.

Ah, gosli ve drage, ah radostno pesem mi pojte
o ljubi, ki ljubi življenje mlado!

Vi, glasi, pa h ljubi hitite in tam mi postojte
in tiho razkrijte ji, da jo jaz ljubim srčno!

Po sobici tihi veseli so glasi zveneli,
na oknu nedaleč slonelo je cvetno deklé;
globoko so pesmice moje jo glasi razvneli,
in glasno ji bilo je v prsih nemirno srcé.

Kar počí mi struna — ki glasno najvišje je pela
in segla nedolžnem dekletu najbolj do srcá . . .
Ah, pesmica mlada mi v srcu je zdaj onemela
in mi neizpeta ostala v globini srca . . .!

ZVONIMIR MASLE:

PESMI KRITIKU.

Me smo plameni
v srcu rojeni.
Živi in vroči,
v svet zletajoči,
srca obsevamo
in jih ogrevamo . . .
Kritik, od tú!
Daj nam mirú!
Ne zaletávaj se v nas,
vešča budalasta,

senc nam ne delaj krog nas,
vešča zijalasta!
Vedno množimo
se in rojimo
a kot smo mirni
te brezobzirni
v ogenj dobimo
in osmodimo!
Daj nam miru!

Prijetna zabava.

„Prego, signore, parla italiano?“

„No. Parlez-vous français?“

„Non!“

„Jaz tudi ne!“

Zagovoril se je.

Krojač: „Kaj, šestdeset kron za obleko plačati mu je preveč? Reci mu, naj vendar pomisli, da blago, podloga, gumbi in delo, to vse stane denar in ko bi moral jaz vse to plačati, bi imel še celo izgubo pri obleki!“

Najprijetneje je za umriega bogatina to, da ne vidi niti ne sliši, kako se dediči prepirajo za dedščino.

JANKO OSOJNIK:

ŠALJIVEC IZ PODRAVJA.

ZBIRKA PRIPOVEDEK IZ PODRAVJA NA ŠTAJERSKEM.

10. Marberžani v koroškem morju.

Pojdite se solit profesorji in učenjaki, ki učite, kakšna je koroška dežela in ki rišete njene zemljevide! Zarisali ste v zemljevid nekaj jezer, Dravo in nekaj potokov, na koroško morje pa ste celo pozabili. Pridite v Marberg, kjer boste lahko marsikaj zvedeli o koroškem morju! Zadeti je treba seveda na srečen dan, kajti Marberžani ne govorijo radi o tem morju.

Marberžani so sklenili, da se ne dotaknejo več cerkvenih zidov, ob katerih so doživeli toliko nesreč. A župnik jim ni dal miru. Priganjal jih je teden za tednom in jim često nemilo očital, da imajo za vse druge budalosti denarja dovolj, le za cerkev ne. In ko je nekega jutra naznanila stara kuharica gospodu župniku, da jim je ponoči nekdo ukradel pitanega purana, takrat je vzkripela župniku sveta jeza in Marberžani so jih zopet slišali o svoji nepoštenosti in neumnosti.

Tega pa je bilo občinskemu odboru preveč. Kadar se je dotaknil kdo marberške poštenosti, takrat je bil sršen v laseh. Marberški občani da bi bili nepošteni? Krivica, da ni večje! Saj ve ves Marberg, kako se je lani na Jurjevo jokala župan Guzl ves dan, ko je bil prvokrat v svojem življenju nepošten, pa še takrat brez lastne krivde. Ves obupan je pripovedoval gospodom odbornikom, kako se mu je sanjalo, da je izpil pri krčmarici sedem meric starega vina, a se je po nesreči zbudil, predno jih je plačal! Ves odbor in ves Marberg je žaloval takrat z gospodom županom. Ali ni to vrhunec poštenosti? In sedaj si upa kdo trditi, da so Marberžani ukradli župniku pitanega purana!

Svetovalec Bartolomej Purcl je dosegel, po čemer je hrepenel že nekaj let. Marberški možje so sklenili, da žalitve marberške časti ne odpuste in da je treba župnika pri škofu zatožiti, da se ga znebijo. Babe so nakuhale mesa in klobas, možje so si natlačili torbe z žganjem, vinom in jedjo ter odkorakali na večerno stran. Takrat je bival njihov škof na Koroškem pri Sv. Andražu, ne v Mariboru.

Osem jih je bilo, samih odličnih mož, samih odbornikov z županom. Prepričani so bili, da bodo zmagali pri škofu, in na ta račun so pili po vseh krčmah, v Vižingi, na Muti, v Vratih, v Dravogradu i. t. d. Drugega dne so že korakali junaško po koroških tleh ob Dravi in po Labodski dolini, ko je vzhajalo solnce.

Drave niso videli več. „Lepo polje je to,“ je menil Purcl, „skoro tako kakor naša ravnina.“

„Lepo polje!“ je pritrdil župan. „Glejte, glejte, kaj pa je tam?“ se je začudil in pokazal na polje pred sebe.

Obstali so, ker so zapazili nekaj nenavadnega.

Precej visok hrib je ležal na desni strani pred njimi in nekaj belih hišic je pozdravljalo od daleč marberške popotnike. Vas Hrast je ležala na vznožju hriba, od hriba do ceste pa je cvetelo vse široko polje v čudno lepi sinjemodri barvi. Hraščani so se pečali s platnarstvom in tkanjem ter so si posejali vse polje z lanom, ki je bil ravno tedaj v najlepšem cvetu. Tega še Marberžani niso videli.

Jutranja sapa je zapihljala in vse polje se je zazibalo kakor valčki na morju.

„Sinje morje!“ je zaklical Šterc. „Gotovo je sinje morje!“

„Sinje morje!“ so se čudili možje po vrsti. Tudi Edelman je že bil slišal o sinjem morju, po katerem plavajo barke in v katerem so tako izvrstne kopeli. Toda bark ni bilo videti.

„Pojdimo se kopat v sinje morje!“ je pozval popotnike Edelman. Šterc je kar preskočil cestni jarek, za njim policaj in drugi možje, nazadnje pa se je skobacal preko mlake še debeli župan. Marberžanom je bila sicer vsaka kopel zoprna, saj imajo do Drave zelo daleč, a voda je tudi vse leto premrzla, razun tega pa bi še lahko kedaj kak Marberžan utonil v vodi, kakor se dogaja v onih krajih, v katerih se hodijo ljudje kopat. Saj bi bilo vsakega Marberžana škoda!

„Tukaj menda ne bo nevarnosti,“ je menil na tihem župan, „saj morje ni videti pregloboko. In dobro bi bilo zares, če bodo

marberški poslanci lepo umiti in snažni, kadar pridejo pred škofa, ki gotovo gleda zelo na snago kakor vsa velika gospoda.“ V takih mislih se je slačil za svojimi možmi, ki so že poskakali v morje ter se valjali in kotali po njem, da je bilo veselje. Prijetna kopel zares! Šterc je legel na trebuh in plaval. Grabil je z rokami krog sebe, stresal s cvetočega lanu jutranjo roso, trkal s koleni ob morská tla in pozival tovariše, naj tudi plavajo kakor on. Čudili so se Štercu, kako zna, ter poskušali sami. Bilo jih je videti kakor žabe, ki se vlačijo po travi.

Na meji je stala stara suha jablana in kaj si je zmisлил Šterc? Splezal je na drevo in skočil z veje v morje, kakor je videl v Dobravi brodarjevega dečka, ki je skakal z drevesa v Dravo in plaval. Šterc si je odrł sicer precej kolena in lakti, toda ni maral za to. Priplaval je zopet do jablane in splezal navzgor ter ponovil še enkrat skok v morje, da vidijo tudi drugi, kako se je treba v morju obnašati. Poskušali so vsi tako, le županu ni šlo, ker ga ni bilo spraviti na jablano.

Solnce se je smejalo preko hriba na sinje laneno polje. Marberžani pa se v svoji strasti niso brigali za nobeno reč in niso slišali niti drdranja nekega voziča po bližnji cesti. Labodski mesar se je peljal v Hrast po tele in se je ustavil, da pogleda, kaj pravzaprav počenjajo ti ljudje v lanu. Domačini niso. To pa je res preneumna šala, da se valjajo ljudje po lanu in delajo Hraščanom škodo.

„Hoj, ljudje božji! Kaj je to? Kdo ste?“ je zagrmel mesar.

Marberžani so se ozirali, odkod je ta glas, ter se zelo prestrašili zagledavši močnega mesarja, ki je stopal z debelim bičem proti njim. Trepetali so vsi, pa menda vsled mrzle rose.

Župan je pojasnil mesarju, da so meščani Marberžani, ki so na poti k škofu in ki so se tukaj skopali, ker so našli lepo sinje morje. Mesar se ni mogel več srditi, ampak se je glasno zakrohotal. Razjasnilo se mu je, s kom ima opraviti.

„Marberžani ste torej! Pa se ne bojite, da bi kateri utonil v morju? Koliko vas gre k škofu?“

„Osem najodličnejših poslancev,“ je odgovoril župan.

Mesar jih je v hipu preletel z očesom ter menil hudomušno:

„Osem vas je bilo? Torej je eden utonil, ker vas je tukaj samo sedem!“

Guzl se je preplašeno ozrl po svojih ljudeh in vsi so pbledeli še bolj.

„Vsi vkup v vrsto!“ je velel Guzl, da jih lažje natančneje prešteje. Štel jih je, štel, štel naprej in nazaj in res jih je naštel samo sedem. Mesar pa je stal ob strani opiraje se ob bič.

„Pa jih je res samo sedem. Kateri je utonil v morju?“

Preštel jih je še enkrat Purcl, preštel Šterc, a vsekdar se je našlo le sedem Marberžanov, ker je pozabil vsak v strahu sebe prišteti.

„Stojte!“ je rekel mesar. „Vi vsi vkup ne znate dobro šteti, naj vas preštejem jaz.“

„Dobro, preštejte nas!“

„Da ne bo nobene pomote, naj zakliče vsak, katerega se dotaknem, besedo „hier“.“

Mesar je obrnil bič in švignil s spletenjakom po policaju, ki je stal prvi v vrsti. Policaj je odskočil ter zaklical „hier“. Mesar je prikimal zadovoljno ter rekel: „ta je bil prvi“. „Ta je drugi,“ je menil mesar, ko je zaječal župan Guzl „hier“. Ko je prišel do šestega, pa se je na nesrečo mesar zmotil ter rekel „ta je deveti“. To ni bilo mogoče, da bi jih bilo toliko in moral jih je šteti še enkrat od začetka. Čudno, zopet ni bilo pravega števila in štel jih je tretjič in petič, vsakokrat bolj trdno in krepko. Ko je imel vsak Marberžan po 10 klobas na hrbtu, takrat je naštel mesar osem Marberžanov ter rekel:

„Zdaj pa bo dobro in lahko greste, ker se mi vidi, da res ni nobeden utonil. Pa zapomnite si dobro tisti strah in tisti dan, ko ste se kopali v koroškem morju!“

Mesar je skočil na svoj voziček ter smeje hitel v Hrast, kjer je povedal, kako je zalotil in kaznoval Marberžane v „morju“. Marberžani pa so se oblačili, zdihovali ter se veselili, da ni utonil nobeden. Hvalili so mesarja, češ: „Dobro nam je štel.“

„V morje ne grem nikdar več,“ je tarnal župan.

Ko so stopali mimo vasi, so videli polno ljudstva. Prihitelo je staro in mlado, da si ogleda marberške popotnike in vse se je glasno smejalo onemu mesarju, ki je stal med njimi ter jim nekaj razkladal in mahal z rokami in bičem kakor če bi štel Marberžane v morju.

Modernj otroci.

„Ali se boš ti enkrat iz ljubezni omožila?“

„Enkrat že!“

Med pijančkoma.

„Prijatelj, ti si pijan!“

„Ne, morda ti!“

„Jaz tudi ne!“

„Čemu greva pa potem že domov?!“

Občutljiva.

„Čemu pa jočete, soseda, ko godba igra?“

„Oh, kadar čujem godbo, pa mi privro solze v oči; moj mož je bil namreč trobentač pri veterancih.“

Utrinki.

Izkušnja človeka uči, da se jih največ od izkušenj ni prav nič naučilo.

Obraz marsikoga, je zapisnik njegovega življenja.

Od ljudi brez obzorja, ne zahtevaj svetovnega naziranja.

Predrznost pozabi na nevarnost; pogum ji nasprotuje.

Zapuščine v dobrodne namene izvirajo večkrat iz sovraštva do sorodnikov, kakor pa iz usmiljenja do ubožcev.

Iskre.

Lačnemu diši kislo zelje bolje, kakor vijolice.

Sto jih išče sreče, eden jo najde.

Dobro je zamolčati to, kar ljudem ni treba vedeti; še bolje pa ono, kar ljudje nočejo vedeti.

Laskavo.

Častilec: „Kaj pa je dejala gospodična, ko je prejela mojo razglednico?“

Služkinja: „Ali ono s tisoč poljubi?“

Častilec: „Da!“

Služkinja: „Ustnici si je obrisala!“

Današnja snubitei.

Snubec: „Prosim za roko vaše gospodične hčerke!“

Oče: „Dobro; samo potrpite, da bo zopet prosta!“

Škodljiv upljiv.

„Dandanašnji posli niso prav za nobeno drugo rabo, kakor da človeku jezikajo. Še moža so mi tako pokvarili, da mi zdaj ugovarja, kar se prej nikdar ni upal!“

Vjel se je.

Sodnik: „Ali priznate tatvino?“

Toženec: „Nikakor ne!“

Sodnik: „Tožitelj pa trdi, da ste mu vi ukradli dvesto kron vredno uro?“

Toženec: „Laže! Pa se sami prepričajte, če je ta čebula vredna dvesto kron!“